

Tisková zpráva, Brno, 14. listopadu 2018

Výzkum: Začínající učitele netrápí jen platy. Chybí jim i podpora systému

Výsledky výzkumu zaměřeného na odchody začínajících učitelů ze škol v Česku dnes představili odborníci z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. Plyne z nich, že na své stávající škole plánuje zůstat jen 70 procent z nich a zbytek uvažuje o odchodu ze školy nebo ze školství jako celku. Demotivuje je nejen neatraktivní finanční ohodnocení, ale i neexistence systému podpory a dalšího vzdělávání.

Odborníci z pedagogické fakulty oslovili pro účast ve výzkumu všechny základní školy v šesti krajích České republiky. Zajímali se o začínající pedagogy, kteří mají do 40 měsíců praxe. Na dotazníky jich odpovědělo 380. „Ukázalo se, že 30 procent z nich uvažuje o změně, což naznačuje, že Česko může patřit k zemím s vysokou mírou odchodů začínajících učitelů. Za přirozené je považováno, odejde-li ze škol asi pět procent začínajících učitelů,“ uvedla Světlana Hanušová, hlavní autorka výzkumu, s dovětkem, že je nutné brát v potaz, že se zatím jedná o plány pedagogů.

Výsledky jsou podle ní alarmující i proto, že se udává, že v tuzemsku do škol nenastupuje asi polovina absolventů pedagogických fakult. Pokud už tedy absolventi do praxe nastoupí, bývají na počátku své profesní dráhy velmi motivovaní. „Z našich dat ale plyne, že jejich nadšení se v praxi často ztrácí,“ doplnila Hanušová.

Ačkoliv se většinou mluví o tom, že motivem nespokojenosti učitelů je nízké finanční ohodnocení nebo že mají čím dál větší problémy s chováním dětí, výpovědi účastníků výzkumu to zcela nepotvrzují. 90 procent z nich hodnotí své vztahy s žáky pozitivně a cítí se ve třídě dobře. Žáci jsou tak spíš důvod, proč učitelé na škole setrvat chtějí. V oblasti platového ohodnocení se sice shodují na tom, že by mělo být vyšší a že poměr náročnosti povolání a jeho ohodnocení není odpovídající, začínající učitele ale víc trápí pocit, že jim nikdo nepomáhá v náročném přechodu z fakulty do každodenní práce. Jen asi desetina respondentů výzkumu souhlasí s tím, že na jejich škole existuje funkční systém uvádění začínajících učitelů do praxe.

„Odměňování učitelů a také podpora těch začínajících byla součástí nedávno diskutovaného kariérního řádu, který ale nakonec poslaneckou sněmovnou neprošel. Znamená to, že v pedagogické profesi chybí perspektiva kariéry a spolu s ní i plán podpory. Stát navíc data o nastupujících učitelích ani nesbírá, ačkoliv v zahraničí je to běžnou praxí,“ podotknul Tomáš Janík, proděkan Pedagogické fakulty MUNI pro výzkum a akademické záležitosti.

Právě proto dnes fakulta organizuje setkání zástupců škol, ředitelů, učitelů, odborníků na oblast školství i školní inspekce, kteří společně hledají vhodné nástroje, jež by mladým pedagogům mohly pomoci. Patří mezi ně například pozice uvádějících učitelů, kteří mladé kolegy podporují, nebo systém dalšího vzdělávání. Cílem by podle odborníků mělo být zavedení plošně fungujícího systému, který by podobu uvádění do praxe neoponechával pouze na jednotlivých školách, jak je tomu dosud.

Tereza Fojtová, Tisková mluvčí Masarykovy univerzity

Rektorát, Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno, T: +420 549 494 949, M: +420 724 517 335, E: fojtova@muni.cz, www.muni.cz